

Acer platanoides RAKET® E ('Ep Acera'^{PBR}) - skogslönn RAKET® E

En unik pelarformad skogslönn

KORT VÄXTBESKRIVNING

Växtnamn: Acer platanoides RAKET® E ('Ep Acera'^{PBR}) - skogslönn RAKET® E

Härdighet: Zon 1-5(6)

Växtsätt: Ett mycket smalt växtsätt, betydligt smalare än t ex Columnare.

Blad: Gul-gulorange höstfärg

Växtplats: Sol-halvskugga. Trivs ej på lerjord.

Användning: Stadsträd i trånga gatumiljöer och som platsträd i grupper om 3 eller 5 träd. Ett utmärkt formträd.

Övrigt: Trots smal pelarform har det inte noterats skador av snöbrott eller vindbelastning.

E-merit: En smalt pelarformad skogslönn med god härdighet.

Ursprung: Klon utvald av Billbäcks Plantskola ur fk ULTUNA E som kommer från ett äldre parkbestånd på Ultuna.

UTFÖRLIG VÄXTBESKRIVNING

Bakgrund/ursprung

En del av de sorter och frökällor av skogslönn som marknadsförs i Sverige är anpassade till andra klimatområden. Detta ger bland annat problem med för sen invintring som i sin tur kan ge frostsador.

Frökällan ULTUNA valdes ut i början av 90-talet av Projekt Svenska Frökällor, SLU/Ultuna, främst för sin goda härdighet. Fk ULTUNA är ett äldre parkbestånd av skogslönn på Ultuna. Den fick E-status då E-plantsystemet startade 1990. I ett plantbestånd med härkomst fk ULTUNA hos Billbäcks, upptäcktes ett avvikande exemplar med en mycket smal pelarformad krona. Denna märktes ut och en första förökning gjordes 2013. Klonen har nu fått namnet RAKET.

Beskrivning

Skogslönnen är vanligen ett stort och praktfullt träd med bred och rundad krona. Den blommar med små, gröngula blommor i täta, kvastlika samlingar strax innan bladen slår ut. Blomningen är både vacker och väldoftande, och dessutom en viktig näringskälla för humlor och bin. Bladen är handflikiga och får lysande höstfärger i rött, orange och gult. Färgerna är mer intensiva i mellersta och norra delarna av Sverige än i Sydsverige.

Klonen RAKET har ett mycket smalt växtsätt och är ett utmärkt formträd. Den är betydligt smalare än klonerna Columnare 1,2,3 från Tyskland samtidigt som den har en nästintill normal höjdotveckling, eller endast reducerad med ca 10-20%. Höstfärgen är gul till gulorange.

Trots den smala pelarformen har det hittills inte noterats några skador av snöbrott eller vindbelastning, Columnare-klonerna har däremot sköra grenar. Det har ej heller noterats någon tendens till att grenar har fladdrat ur formen, som man kan se både på pyramidek och pelarasp.

Moderträdet hos Billbäcks Plantskola var 2015 ca 8 m högt, hade en kron diameter på ca 60 cm och stamomfång 20-25. Slutlig höjd är inte känd, men fk ULTUNA blir i de flesta miljöer 15-20 m höga. Vid normala förhållanden och efter etablering på växtplatsen är den årliga tillväxten 40-60 cm. Moderträdet är flyttat till Ultuna där den ursprungliga frökällan kommer ifrån.

Frökällan är klimatanpassad och avmognar i takt med svenskt klimat. Träden är härdiga i zon 1-4(5).

Växtplats

Skogslönn utvecklas bäst i sol till halvskugga. Den växer bra på de flesta jordar som inte är extremt torra eller blöta. Skogslönn är dock mycket känslig för täta, kompakterade och dåligt dränerade jordar. Vid sådana markförhållanden är frostsador i form av skadade grenar och stamsprickor vanliga. Den är också känslig för djup plantering. För säker etablering bör barrotade träd inte användas vid stamomfång 14-16 och större.

Lönnar hör till de växter som blöder vid beskärning på våren. De ska därför beskäras i juli, augusti eller september.

Användning

Stadsträd i trånga gatumuljöer och som platsträd i grupper om 3 eller 5 träd.

Sjukdomstestning

Moderträdet är testat för virus och verticillium enligt SJV's riktlinjer. Kärnplantor bevaras på Elitplantstationen. Förädlas (okulering) med fk ULTUNA som grundstam.

Sortskydd

E-planta ekonomisk förening äger sorträttigheterna till klonen genom varumärkesskydd inom EU för namnet RAKET, samt även växtförädlarrätt inom EU för sortnamnet 'Ep Acera'.

Det finns en klon från Holland ('Mauritz Upright') med liknande kronform. Eftersom den vid provodling inför växtförädlarrätt (PBR) inte gick att särskilja från den svenska klonen RAKET, erhöll E-planta ek. för. växtförädlarrätt även för 'Mauritz Upright'. Enligt avtal får denna inte säljas i Sverige, Danmark, Norge eller Finland, däremot är den tillåten att säljas i övriga länder. *Om den saluförs i Skandinavien – vänligen meddela E-planta ek. förening.*

Skogslind RAKET E är belagd med royaltavgift och får inte förökas utan tillstånd av sortägaren (E-planta ek. för.).

Växtbeskrivning/källa

Växtbeskrivning av Gunnel Holm, E-planta ek. förening efter information från:

Claerens Jacobsen, Billbäcks Plantskola

Tomas Lagerström, Gröna Råd AB

Allmän info om Acer platanoides från trädproducenter inom E-planta ek. för